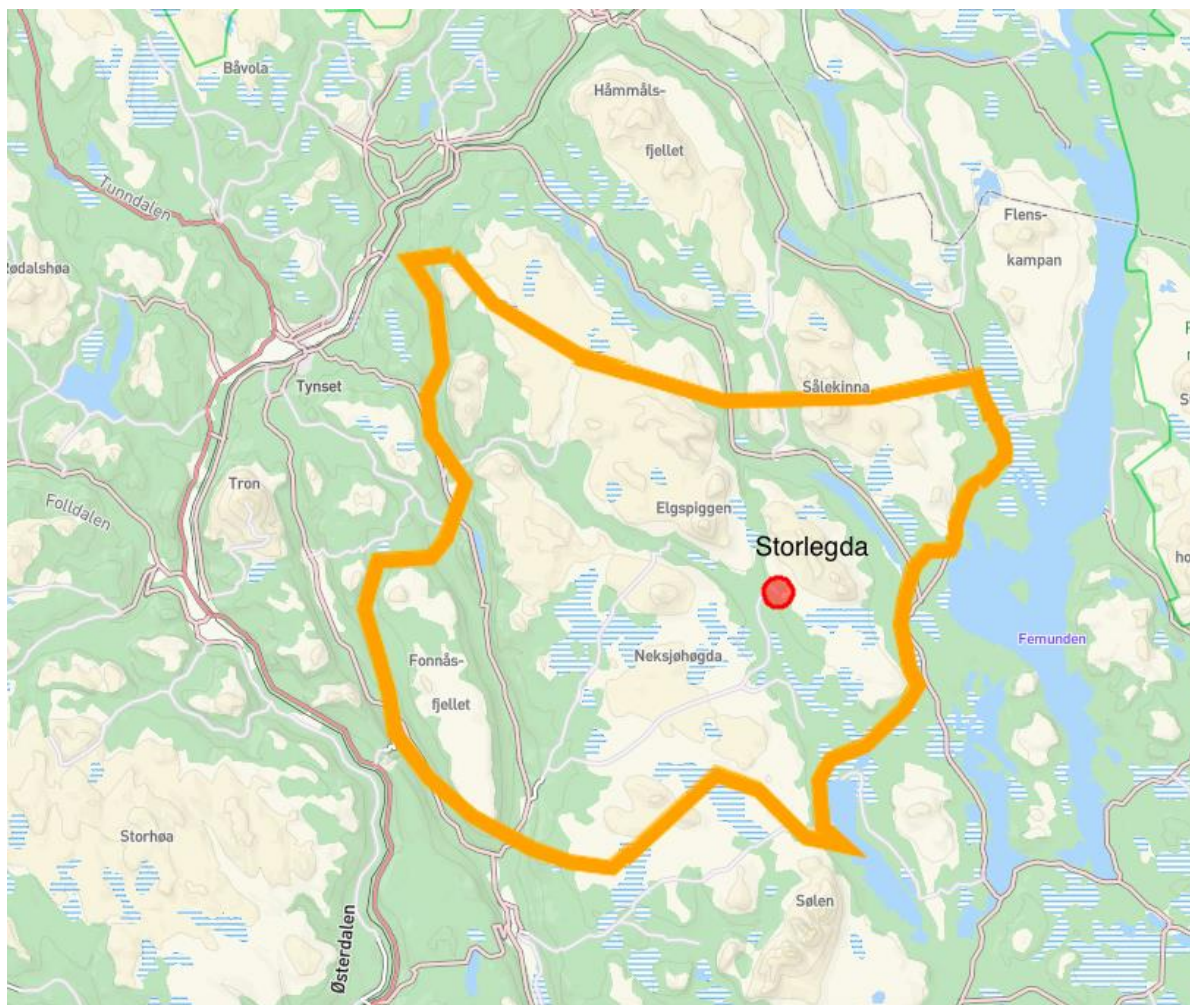

NVEs forslag til Nasjonal Ramme for vindkraft OMRÅDE 56, NORDRE HEDMARK

Jeg har siden barnsbein, som fjerde generasjon, tilbrakt ferier og helger på Storlegda i Sølendalen, som ligger i Område 56, Nordre Hedmark. Storlegda er en frittliggende og særegen setergrend med dokumentert historie helt tilbake til 1700-tallet. Setervollen ligger på vestsiden av fjellrekken Gloføyen, med utsikt mot Elgpiggen i nord og Sølénfjella i sør. Dette området brukes av meg, og min familie, til ferie og rekreasjon hele året. Fotturer, skiturer, fisketurer, fjellturer, bærplukking og jakt. Dette gode livet er noe jeg og min forlovede også ønsker å bringe videre til våre etterkommere. Den uberørte naturen i Rendalsfjella er en faktor som i stor grad har påvirket vårt valg om snart å flytte tilbake til Nordre Hedmark.

Jeg/vi viser til, og stiller oss bak høringssvarene fra:

- Rendalen kommune
- Engerdal kommune
- Facebook-gruppen «NEI til vindkraftutbygging i Rendalen Østfjell/Fonnåsfjellet!»
- Facebook-gruppen «Nei til vindindustri i Sømådsfjella, Øversjødsfjella og Tolga Østfjell»
- Fylkesrådet i Hedmark

Argumenter mot vindkraftutbygging i område 56, Nordre Hedmark:

- **Store urørte naturområder** med den egenverdien det har i seg selv og for biologisk mangfold.
- **Habitatødeleggelser, fragmentering av natur og bit for bit utbygging** er i dag den største trusselen mot biologisk mangfold og er et like stort problem som klimaendringer. Norges villmark har siden 1900 krympet i økende grad.
- **Landskapsbildet** med et vidstrakt viddelandskap der et industriområde vil få fatale konsekvenser for hele området og langt utover dets grenser.

Bilde tatt fra Sølénfjellet med utsikt nordover det aktuelle området. Elgpiggen skimtes i midten av bildet.

- **Sølen landskapsvernområdet** som er opprettet for nettopp å ivareta et spesielt og særegent landskapsrom i Innlandet. Det er ingen buffersone opp mot dette verneområdet og en etablering av vindturbinpark opp mot denne grensen vil være stikk i strid med formålet med vernet.
- **Kommunalt planverk** som bygger på natur- og kulturbasert reiseliv med veidekultur, friluftsliv jakt og fiske, hyttesalg og rekreasjon generelt som rød tråd. Kommuneplanens arealdel, kommuneplanens samfunnsdel, kulturminneplan, næringsplan, anleggsplan. Dette arbeidet de siste 15 årene vil være totalt bortkastet ved etablering av Nordre Hedmark vindkraftområde.
- **Rendalsren.** Området Nordre Hedmark ligger midt i de viktigste områdene til reinen som er svært sårbar for forstyrrelser. Det svært viktige vinterbeite, og ikke minst kalvingsområdet vil gå tapt. En gjennomgang av forskning på området ved Olav Strand og flere viser at det er varierende funn. Men at man i 3 studier har funnet at reinsdyrene har redusert bruken av området innenfor en avstand på 3-5 km fra vindturbiner. Dette har særlig sammenheng med topografien i området. I Nordre Hedmark er det lite ulendt terreng, men slakt viddelandskap, som derfor vil få stor negativ betydning ved utbygging. Det framgår også av NVEs plan at en utbygging vil bli massiv i hele området for å kunne bygge ut kraftnettet. Fylkesmannen i Trøndelag sier følgende: *etablering av et vindkraftverk vil ødelegge/sterkt forringe beiteområdet. Vindkraftverk i analyseområdet vil dermed få svært stor negativ*

konsekvens for reindriftsinteressene. Ut fra en vurdering av samlet belastning vil vindkraftverk få svært stor negativ konsekvens for reinbeitedistriktet.

- **Tolga østfjell villreinområde.** Dette er tatt ut av Fylkesmannen i Hedmark og Miljødirektoratet. Området må tas ut av rammeplanen på lik linje med andre nasjonale villreinområder. Denne reinen har samme habitatkrav, adferd og biologi og kan derfor ikke behandles annerledes. Den må også sees i sammenheng med resterende leveområde.
- **Fuglelivet.** Tilhold av rovfugl og ugler. **Nekmyrene** naturreservat er et av fylkets beste og viktigste våtmarksområder med over 70 registrerte arter og et av de viktigste hekkeområdene for fjellmyrløper. Etablering av veinett og vindturbiner vil kunne drenere dette området og ødelegge økosystemet. Det foregår utleie av hønsefugljakt i området og årlig takseres det ryer og skogsfugl. Planlagte vindkraft vil få stor negativ konsekvens for dette.
- **Hjortevilt.** Området inngår i Sølendalen viltstellområde. Jaktopplevelsen vil forringes og det vil kunne være vanskelig å selge denne jakta. Videre vil økt ferdsel som en konsekvens av betydelig antall industriveier medføre økt ferdsel og derigjennom økt forstyrrelse på viltet. Hvordan reagerer hjorteviltet på vindturbiner og lyden fra disse? Reagerer dem annerledes enn rein?
- **Store rovdyr.** Ulv, bjørn, jerv og gape har tilhold i området. Det er årlig yngling av jerv i området og flere lokaliteter med bjørnehi. Området i øst er også etter hvert utviklet seg til et binneområde for bjørn. Bestandsmålet for bjørn i Norge er ikke oppnådd og man vil kunne tenke seg en spredning av «binnefronten» vestover inn i det planlagte området.
- **Friluftsliv.** Det drives i dag storviltjakt, småviltjakt, fiske, skigåing i løyper og utenfor løyper, turgåing, padling, ridning, sykling og mye mer. Store deler av området i Rendalen er kartlagt som svært viktig, og viktig friluftslivsområde. Dette må hensyntas og tillegges mye større vekt. Det går en rekke stier og skiløyper i området og det er DNT løypenett i Raudsjødalen med 2-3 DNT-hytter.
- **Kulturminner.** Det er et omfattende fangstgropanlegg for rein og elg i hele området. Kulturminner fra Steinalder og andre nyere kulturminner, også fra samisk kultur.
- **Kulturlandskap** med mange gamle setervoller i området med godt bevarte setermiljøer.
- **Fjellmeieriet i Raudsjødalen.** Norges og Nord-Europas eldste andelsmeierier, og Europas første fellesmeieri nord for Alpene.
- **Verdensarvområdet Røros Bergstad** og Circumferensen. Det burde vært buffersone rundt denne grensa, alternativt vært utvidet sørover da det er flere spor etter hogst og kullmiler som kan knyttes til kopperverket.
- **Fiskevollen.** Landets største og best bevarte innlandsfiskevær som egner seg som verdensarvområde. Her har det vært fisket i over 1000 år, noe som kan dokumenteres ved utgravinger på starten av 1900 som inneholdt sverd, spyd og øks fra vikingtiden (900 e.kr.)

- **Fjellandbruk, utmarksbeite og beitedyr.** Det slippes årlig hundrevis av sau og storfe i området. Dette er et tema som NVE ikke har belyst i sin rapport eller fagrapporter. Området er prioritert beiteområde.
- **Vernede vassdrag.** Vassdragene Mistravassdraget, Unsetvassdraget og Trysilvassdraget er varig vernede vassdrag og dekker så å si hele området Nordre Hedmark.
- **Betydning for lokalt reiseliv og næringsliv** som er bygget opp rundt nettopp natur, friluftsliv og kulturhistorie.
- **Femundløpet** har løypetrassé og sjekkpunkter i store deler av dette området. Arrangementet gir god reklameeffekt for alle kommunene i nordre Hedmark som er berørt i forslaget til vindkraftutbygging.
- Planene vil få stor innvirkning på **tilgrensende områder**. Femundsmarka nasjonalpark ligger i øst, Sjølen landskapsvernområde i sør, Circumferensen i Nord og Rondane nasjonalpark i vest. Alle områdene blir negativt påvirket visuelt.
- **Tverrpolitisk enighet** i Tolga, Tynset, Rendalen, Os og Engerdal kommuner som stiller seg negativ til planene.
- **Alternative metoder for omstilling av samfunn til ikkefossil energi.** Utbedring av VANNKRAFT, bølgekraft, vindkraft til havs, solenergi, energisparing etc.

GRUNNLOVEN § 112.

«Enhver har rett til et miljø som sikrer helsen, og til en natur der produksjonsevne og mangfold bevares. Naturens ressurser skal disponeres ut fra en langsiktig og allsidig betraktning som ivaretar denne rett også for etterslekten.

Borgere har rett til kunnskap om naturmiljøets tilstand og om virkningene av planlagte og iverksatte inngrep i naturen, slik at de kan ivareta den rett de har etter foregående ledd. Statens myndigheter skal iverksette tiltak som gjennomfører disse grunnsetninger.»

Fjellene våre vil bli rasert og ødelagt for alltid med slike inngrep som det nå er snakk om, og det er ikke annet enn en ny istid som vil kunne fjerne disse sporene!

Arnt Utgaard Holberg